

Izgradnja snažnijeg sustava udomiteljstva – učenje iz UNICEF-a/ECARO-a Bijele knjige o udomiteljskoj skrbi

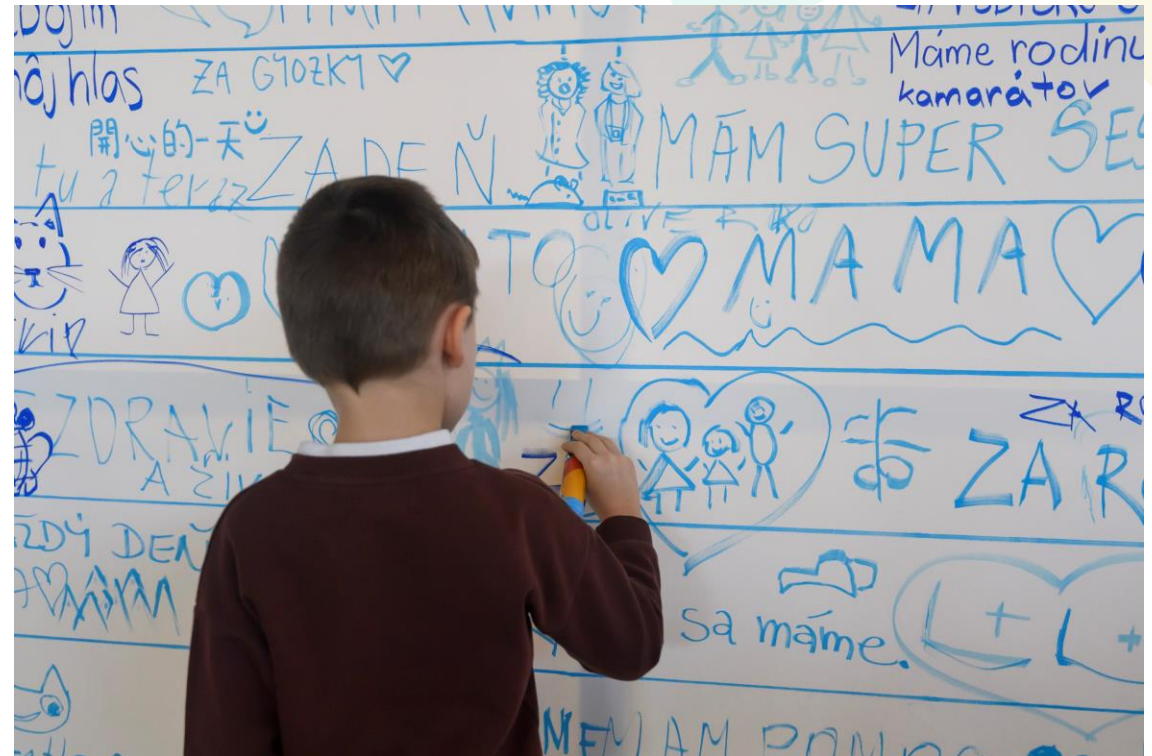
Profesor emeritus Robbie Gilligan
Škola socijalnog rada i socijalne politike,
Trinity College Dublin

PREGLED

**Podsjećanje zašto je udomiteljstvo
toliko važno**

**Prioritetna pitanja u UNICEF-ovoj
ECARO Bijeloj knjizi o
udomiteljskoj skrbi**

Moja razmišljanja kako naprijed

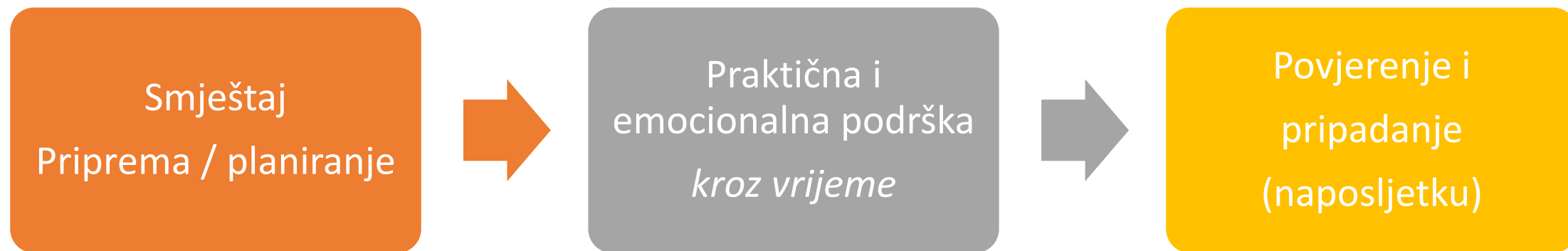
Potencijalne snage udomiteljstva

- Udomiteljstvo je **relacijski proces izgrađen na povjerenju** koji obećava bolju budućnost za svako smješteno dijete
 - njeguje i liječi dijete kroz uranjanje u obiteljski život
 - pomaže u oporavku od posljedica loših iskustava
 - gradi snagu za bolju budućnost
 - pruža praktičnu i emocionalnu podršku u ključnim fazama životnog tijeka (djetinjstvo i adolescencija, ali i u odrasloj dobi, roditeljstvu itd.)
 - pomaže djeci da pronađu i izgrade nove veze kako bi podržali kvalitetu svog života
- ****Pruža blagodati u djetinjstvu - ali i kasnije u odrasloj dobi****

Udomiteljstvo smanjuje rizik od smještaja u skrb čime se narušavaju veze s obitelji i prijateljima

- Mladi ljudi koji odrastaju u skrbi suočavaju se s rizikom manjeg broja veza i podrške u odrasлом životu – zbog poremećaja u vezama s biološkom obitelji, prijateljima, bivšim osobama koje su o njima brinule itd. (Perry, 2006)
- Udomitelji mogu pomoći u izgradnji veza i odnosa za odrasli život u
 - udomiteljska obitelj (Oterholm i Hojer, 2024., Christiansen i sur. 2013.)
 - biološka obitelj
 - Udomitelji mogu pomoći 'mladima da ostanu povezani s vlastitim obiteljskim sustavom, uključujući članove šire obitelji koji mogu postati dio šire mreže podrške'. (Christiansen i sur., 2013.)
- Udomiteljska obitelj ima potencijal za
 - Postanite 'dio djetetove cjeloživotne obiteljske mreže' (Christiansen et al 2013)

Poboljšanje šansi za pozitivno iskustvo udomiteljstva za **djecu i osobe koje brinu o djeci**

Prioritetna pitanja u Bijeloj knjizi

Djeca, osobe koje brinu o djeci i biološke obitelji ovise o sustavima udomiteljstva – prioriteta pitanja u Bijeloj knjizi ECARO-a

Sustav je prilagođen nacionalnim uvjetima

Normativni okvir – zakoni, politike, podaci itd

Fokus na *ovo* dijete

Regrutiranje i zadržavanje udomitelja

Za raspon različitih vrsta smještaja

Osigurati sposobnu radnu snagu (socijalni radnici i drugi)

Pružanje podrške osobama koje brinu o djeci, djetetu, biološkoj obitelji

Prioriteti za podršku djeci u Bijeloj knjizi – Fokus u ovoj prezentaciji na udomiteljstvu

Podrška biološkoj
obitelji

Podrška
srodničkim
osobama koje
brinu o djeci

Podrška
udomiteljima
("strancima")

Izazovi u ostvarivanju napretka

Izazov 1:

Pronalaženje i zadržavanje predanih srodnika i udomitelja

- U svakoj zemlji predani udomitelji i srodničke osobe koje brinu o djeci daju ogroman doprinos životu djece
- Ali ne možemo pretpostaviti da je ponuda udomitelja beskonačna i vječna
- Dokazi iz mnogih zemalja da je težak posao pronaći prave osobe koje brinu o djeci (Australija, Danska, Irska, Engleska, Francuska itd.)
- Nije razlog za pesimizam, već za realizam – mnogi konkurentski čimbenici
- ****Kako ulogu udomitelja/srodništva učiniti privlačnijom?*****

Izazov 2.

Pružanje relevantne podrške

- Fleksibilna predana potpora za **biološke obitelji** kako bi se spriječila potreba za smještajem
- Potpore za **srodničke osobe koje brinu o djeci** (formalne i neformalne) – odgovorne i s poštovanjem prema posebnim vezama koje osobe koje brinu o djeci imaju s djetetom (djecom)
- Potpore **udomiteljima** – kreativni i fleksibilni odgovori na potrebe pružatelja skrbi
 - Praktične mjere
 - Emocionalna podrška u rješavanju bihevioralnih i drugih zahtjeva u svakodnevnom životu osoba koje brinu o djeci – važnost odnosne podrške od pouzdanih radnika
 - Istraživanje drugih potencijalnih oblika podrške (na primjer, vršnjačka podrška iskusnih osoba koje brinu o djeci)

Izazov 3: **Ostati usredotočen na dijete**

- U profesionalnoj praksi
- U donošenju odluka
- U izgradnji kapaciteta sustava

Izazov 4

****Ulaganje truda u prave pristupe****

- Ulaganje u kapacitete svih dijelova sustava
- Važnost podataka (praćenje napretka u predmetima i u cijelom sustavu)
- Važnost dokaza–
 - iz podataka
 - iz kvalitetnih međunarodnih i domaćih istraživanja
 - iz modela dobre prakse lokalnih, nacionalnih i međunarodnih
 - od pažljivog slušanja stavova djece, osoba koje brinu o djeci, bioloških roditelja ****za koprodukciju / zajedničko osmišljavanje**** politike i usluga

Daljnji koraci

Ulaganje u kapacitete socijalnih radnika

- Njihove vještine u relacijskoj i drugoj podršci osobama koje brinu o djeci
- Njihove vještine u služenju kao jamac za sigurnost i dobrobit udomljenog djeteta
- Razvijaju svoje vještine i kvalitete – kako bi izgradili povjerenje
- Pružanje obuke na različitim razinama / fazama karijere
- Razviti modele prakse koji usmjeravaju njihov rad sa svim ključnim akterima
- Učite iz najboljih praksi na nacionalnoj i međunarodnoj razini
- Osigurati poticaje za osposobljavanje i kontinuitet usluge

Poseban fokus na srodničkoj skrbi (1)

- Dijete smješteno kod osoba koje su djetetu poznate i gdje postoji zajednička emocionalna povezanost i ulaganje
- Prioritet u Smjernicama UN-a za alternativnu skrb (Opća skupština Ujedinjenih naroda, 2009.) i u Bijeloj knjizi UNICEF-a/ECARO-a
- Snažni dokazi istraživanja o njegovim jedinstvenim prednostima (Winokur i sur., 2018.)
- Važnost poštivanja i podržavanja ovog modela skrbi – srodnička briga je ***krhak cvijet***

Poseban naglasak na srodničkoj skrbi (2)

- Stručnjacima i obiteljima potrebni su realistični modeli potpore kako bi
 - usmjeravaju njihov rad i koji pomažu
 - promiču povjerenje i angažman u interesu djeteta
- Srodnička skrb na neki način izgleda kao udomiteljstvo, ali se također razlikuje na važne načine ---->>> Pregovarajte o napetosti između podrške i potencijalne želje osoba koje brinu o djeci za neovisnošću (Winokur i sur., 2018.)
- Modeli podrške
 - treba poštivati posebne krvne ili druge veze koje osoba koja brine o djetetu već ima s djetetom
 - pomozite članovima obitelji da se nose s bolnim napetostima na putu do djeteta kojem je potrebna srodnička skrb (Gilligan, 2025.)

Usredotočite se na djetetovo iskustvo

- **Kvaliteta** skrbi o djetetu – fizička, emocionalna, odgojna
- Važnost **stabilnosti** smještaja
- Poštovanje njihovih **veza** s biološkom obitelji
- Osjećaj **uključenosti i slušanja** u planiranju (Middel i sur., 2021.)
- Može **vjerovati** osobi koja brine o djetetu i stručnjacima

Jasne strategije za veću regrutaciju pružatelja skrbi

- Ispunjavanje obećanja o snažnoj **odnosnoj potpori osobama koje brinu o djetetu** (osobe koje brinu o djetetu tada postaju uvjeravatelji za udomiteljstvo)
- **Poticaži** da postanete i ostanete osoba koje brine o djetetu
- Kvalitetna javna **komunikacija** kako bi se utjecalo na stavove javnosti o udomiteljstvu
- **Multidisciplinarni pristup** (crpljenje mudrosti iz psihologije, marketinga, pedagogije itd.)
- Međunarodna mreža – učite iz **dobre prakse na međunarodnoj razini**

Izgradnja kapaciteta u sustavu – dokazi i stručno znanje

- Prihvatite da je promjena iterativni proces, za koju je potrebno
 - vrijeme, razmišljanje, predanost, iskrenost
 - spremnost na preuzimanje rizika, učenje od drugih i planiranje
- Ključni izazovi
 - imati opći plan/strategiju
 - razviti kapacitete za potporu djeci i mladima
 - zapošljavanje i zadržavanje osoba koje brinu o djeci

Neki potencijalni mehanizmi za izgradnju kapaciteta u udomiteljstvu

- Nacionalni centri stručnosti za
 - potpora osobama koje brinu o djeci
 - regrutacija osoba koje brinu o djeci
 - praksa i planiranje usmjereno na dijete
 - razvoj socijalnog rada itd
- Razvoj modela / protokola dobre prakse
- Mreže - Zajednice prakse (Bicchi, 2024), vršnjačka podrška itd
- Vršnjačko mentorstvo i razvoj za socijalne radnike, osobe koje brinu o djeci itd

Vrijednost novih leća za izgradnju kapaciteta

- Učite iz međunarodnog iskustva - paneli stručnjaka koji pružaju podršku i služe kao ključni prijatelji
- Koprodukcija – učite iz proživljenog iskustva osoba koje brinu o djeci i djece
- Učite od drugih disciplina (psihologija, menadžment, pedagogija itd.)

kamara to

DE N MĀM SUPER SE

TO MĀMAMA

Sā māme.

Zaključak

Foto credit: UNICEF

ZAKLJUČAK

- **Relacijska podrška** kao ljepilo udomiteljstva – izgradnja osobnog povjerenja, a ne samo usklađenost s propisima
- Važnost uloge **socijalnog radnika** i njihovih osobnih i profesionalnih vještina – usmjerenost na izgradnju kapaciteta tijekom karijere, stručni nadzor i sl. terapijska i praktična uloga, a ne samo administrativni nadzor
- Važnost **podataka** – za praćenje razvoja sustava na razinama
 - Cijeli slučaj
 - Cijeli sustav
- **Svaka zemlja** treba pronaći vlastiti put za razvoj udomiteljstva
 - Učenje iz temeljnih međunarodnih načela i prakse
 - Ali i prilagođavanje lokalnoj kontekstualnoj stvarnosti – ono što funkcionira u Kaliforniji možda se ne uklapa dobro u Hrvatsku – i tako dalje

REFERENCE (i drugi relevantni izvori)

- Anjos, C., Magalhães, E., Graça, J., Salvador Pinto, V., Baptista, J., & Pinheiro, M. (2023). Perceived barriers, drivers and enablers to becoming a foster family: an exploratory study in Portugal. *Children and Youth Services Review*, 145, Article 106811. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2023.106811>
- Bergström, M., Cederblad, M., Håkansson, K., Jonsson, A. K., Munthe, C., Vinnerljung, B., Wirtberg, I., Östlund, P., & Sundell, K. (2020). Interventions in Foster Family Care: A Systematic Review. *Research on Social Work Practice*, 30(1), 3-18. <https://doi.org/10.1177/1049731519832101>
- Berrick, J. D., Shauffer, C., & Rodriguez, J. (2011). Recruiting for Excellence in Foster Care: Marrying Child Welfare Research With Brand Marketing Strategies. *Journal of Public Child Welfare*, 5(2–3), 271–281. <https://doi.org/10.1080/15548732.2011.566784>
- Bicchi, F., (2024) Cultivating Communities of Practice: From Institutions to Practices, *Global Studies Quarterly*, Volume 4, Issue 1, ksad076, <https://doi.org/10.1093/isagsq/ksad076>
- Christiansen O, Havnen JS, Havik T, Anderssen N (2013) Cautious belonging: relationships in long-term foster-care. *British Journal of Social Work* 43(4): 720–738
- Furlong, M., McLoughlin, F., & McGilloway, S. (2021). The incredible years parenting program for foster carers and biological parents of children in foster care: A mixed methods study. *Children and Youth Services Review*, 126, 106028.

- Fylkesnes, M., Larsen, M., Havnen, K., Christiansen, Ø., & Lehmann, S. (2021). Listening to advice from young people in foster care—from participation to belonging. *British Journal of Social Work*, 51(6), 1983-2000. Gilligan, R. (2000). The key role of social workers in promoting the well-being of children in state care—a neglected dimension in reforming policies. *Children & Society*, 14(4), 267-276.
- Gilligan, R. (2025) 'Uncovering the relational complexity of kinship care – the power of qualitative research' IN eds Elizabeth Fernandez, Bethany Lee, Penelope Welbourne and Joyce Ma *Routledge Handbook of Child and Family Social Work Research: Knowledge-Building, Application, and Impact*
- Gilligan, R. (2000). The key role of social workers in promoting the well-being of children in state care—a neglected dimension in reforming policies. *Children & Society*, 14(4), 267-276.
- Hornset, N., & Smedsvik, B. (2024). Can increased support to foster care families reduce the number of moves for children in out-of-home care? Evidence from Norway. *International Journal of Social Welfare*, 33(3), 745-756.
- Middel, F., Post, W., Lopez Lopez, M., & Grietens, H. (2021). Participation of children involved in the child protection system—validation of the meaningful participation assessment tool (MPAT). *Child Indicators Research*, 14, 713-735.
- Munford, R., & Sanders, J. (2016). Foster parents: an enduring presence for vulnerable youth. *Adoption & Fostering*, 40(3), 264-278. <https://doi-org.elib.tcd.ie/10.1177/0308575916656713>
- Oterholm, I., & Höjer, I. (2024). When young people age out of care: Foster care in a life course and network perspective. *Child & Family Social Work*, 29(2), 538-547.

- Perry, B. L. (2006). Understanding social network disruption: The case of youth in foster care. *Social Problems*, 53(3), 371-391.
- Sebba, J. (2012). *Why do people become foster carers? An international literature review on the motivation to foster*. Rees Centre University Oxford. https://ora.ox.ac.uk/objects/uuid:200c813e-3025-46b6-8ba7-60e52553fe42/download_file?file_format=application%2Fpdf&safe_filename=ReesCentre_MotivationToFoster2013_web.pdf&type_of_work=Report
- United Nations General Assembly. (2009). Guidelines for the alternative care of children (Resolution A/RES/64/142). New York: Author.
- Wilkinson, H., & Wright, A. C. (2024). Recruiting carers for older children and youth: Messages and methods of media campaigns. *Children and Youth Services Review*
- Winokur, M. A., Holtan, A., & Batchelder, K. E. (2018). Systematic review of kinship care effects on safety, permanency, and well-being outcomes. *Research on Social Work Practice*, 28(1), 19-32.

Bijela knjiga Razvoj udomiteljske skrbi u regiji Europe i Središnje Azije

